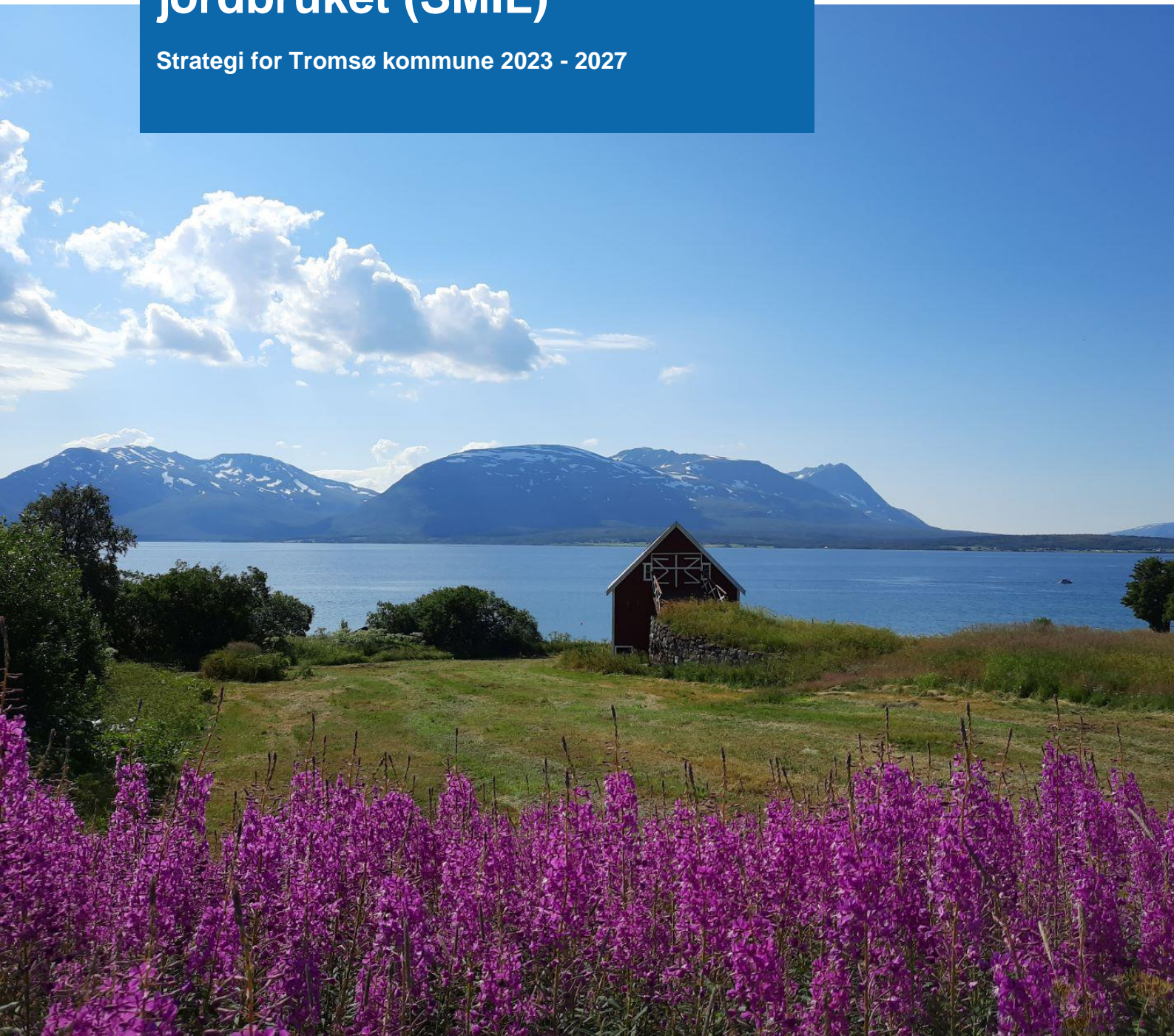

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Strategi for Tromsø kommune 2023 - 2027

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1. Virkeområde.....	2
1.2. Hvem kan motta SMIL-tilskudd	2
1.3. Regelverk.....	3
2. Miljøtemaer	3
2.1. Kulturlandskap	3
2.2. Fremmede arter og biologisk mangfold	4
2.3. Kulturminner og kulturmiljø.....	6
2.4. Friluftsliv og tilgjengelighet	8
2.5. Forurensningstiltak.....	9
3. Søknad, dokumentasjon og utbetaling	11
3.1. Søknadens innhold og dokumentasjon.....	11
3.2. Utbetaling.....	12
3.3. Godkjent sluttregnskap	12
3.4. Søknadsfrist.....	12
4. Prioriteringstabell med tiltakssats.....	13
5. Andre tilskudd	14

1. Innledning

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) er landbrukets egen tilskuddsordning for miljø- og kulturtiltak. Et overordnet mål er at landbruket i Norge skal redusere klimagassutslipp og gi mindre forurensning, samtidig som produksjonen skal økes. I tillegg skal det være motstandsdyktig og klimatilpasset. Det er kommunen som fatter vedtak etter nasjonale forskrifter og flerårige tiltaksstrategier. SMIL-midlene er rettet mot natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet, samt forurensning, som ikke blir ivaretatt gjennom vanlige tilskudd og ordinær drift i landbruket. Ordninga fungerer som en engangsstøtte til investering og tilskudd.

Å ivareta kulturlandskapet er en viktig nasjonal, regional og lokal målsetting. Det kan være vanskelig og dyrt for eiere eller forvaltere av landbrukseiendommer å stå alene om forbedringsarbeid som kommer fellesskapet til gode. Samtidig er det viktig at noe gjøres, og det er nødvendig at tiltak som faller utenfor den daglige driften prioriteres.

Miljøsatsingen i landbruket består av planverk på tre nivåer: Overordnet er det nasjonale miljøprogrammet 2023-2026. På regionsnivå har vi Regionalt miljøprogram for Troms og Finnmark (RMP), og på kommunalt nivå er det SMIL-strategi som legger føringer. Regionalt miljøprogram for Troms og Finnmark er til revidering og vil bli vedtatt på ettervinteren for perioden 2023-2026. Det er RMP som avgjør hvilke miljøtemaer kommunene skal prioritere, men det er opp til kommunene å velge hvordan disse skal vektlegges i søknadsprosessen.

Listen under viser hvilke strategiske satsingsområder SMIL-midlene skal støtte opp om. Miljøtemaene er hentet fra Regionalt miljøprogram for Troms og Finnmark 2023-2026:

1. kulturlandskap
2. biologisk mangfold
3. kulturmiljøer og kulturminner
4. tilgjengelighet og friluftsliv
5. jord og jordhelse
6. forurensning i kulturlandskapet
7. klima
8. økologisk drift

På kommunalt nivå må kommunen beskrive de lokale forholdene og utfordringene og mål for landbrukets miljøinnsats. På den måten skal det legges til rette for at de som forvalter jorda får de beste forutsetningene de kan ha for å gjennomføre tiltakene SMIL-forskriften legger til grunn.

Som skrevet tidligere, er tilskuddsordninga forbeholdt aktiviteter som ikke blir fulgt opp som en del av den vanlige jordbruksdriften¹. Det er Statsforvalteren som fordeler midlene som reguleres av SMIL-forskriften mellom kommunene. Kommunens jobb er å lage lokale retningslinjer og tiltaksstrategier. På bakgrunn av det, har vi i Tromsø kommune utarbeidet en strategi som skal gi eiere/leietakere av landbrukseiendommer informasjon om hva ordninga er tiltenkt. Formålet med strategien er å få en mer strukturert og målrettet innsats mot prioriteringene satt av kommunen. Senere i strategien kommer en gjennomgang av prioriteringer, tilskuddsandel og informasjon om tiltak SMIL-tilskudd er retta mot.

Tiltak som ikke blir dekket av ordningen, er skjøtsel og drift av arealer som brukes til avling og alminnelig jordarbeiding som hører til den eksisterende driften. Prosjekt eller tiltak på landbrukseiendommer som eies og drives av stat, fylke eller kommune kan ikke innvilges tilskudd. Unntaket er om tiltaket er et fellestiltak hvor en eller flere tilskuddsberettigede landbrukseiendommer er med. Et eksempel på hva som menes her er om en offentlig eid landbrukseiendom er interessant i et større prosjekt/tiltak².

1.1. Virkeområde

SMIL-strategien gjelder tiltak på landbrukseiendommer. Dette betyr at eiendommen brukes, eller kan brukes, til land- eller skogbruk. SMIL-forskriften legger ikke til grunn noen minstekrav på jordbruksareal når innvilgningen av tilskudd skal foretas. Det kan også gis tilskudd til områder vernet etter naturmangfoldloven, eller objekter/arealer vernet etter kulturminneloven. Ifølge forskriften kan dette være tiltak på eiendommer med spesielle kvaliteter knyttet til kulturminner, kulturmiljøer, gammel kulturmark og biologisk mangfold.

1.2. Hvem kan motta SMIL-tilskudd

Det er noen krav som må være innfridd for å få innvilget SMIL-tilskudd. Landbrukseiendommen må ha en tilskuddsberettiget produksjon og foretak som vil motta tilskudd må være registrert i Enhetsregisteret. Det er ingen regler for organisasjonsform.

Hvis eier eller leietaker har et foretak som driver produksjon på landbrukseiendommen som dekker vilkårene for å motta produksjonstilskudd, kan de etter forskriften søke SMIL-midler. Her må enten vilkårene for tilskudd til dyrehold eller jordbruksareal være oppfylt. Eiere kan søke selv om de ikke driver personlig, men regelen for tilskuddsberettiget produksjon på eiendommen gjelder fremdeles.

Om søker er leietaker må det foreligge en godkjennelse fra den som eier arealet det søkes for, og tillatelsen bør være skriftlig.

¹ <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/2094afe320c44e8fac88ec4d582c8846/rundskriv-2020-12-fra-landbruksdirektoratet---kommentarer-til-smil-forskriften.pdf>

² <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket-smil/forskrift-om-tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket--kommentarer-til-regelverk/-3-vilkar>

1.3. Regelverk

Bakgrunnen for SMIL-strategien er hjemlet i forskjellige miljøprogram og forskrifter. Vi har allerede nevnt Nasjonalt- og regionalt miljøprogram som viktige overordnet dokumenter for Norge. I en mer utfyllende tabell har vi samlet de mest relevante skrivene:

Nivå	Dokument
Internasjonalt	FNs bærekraftmål
Nasjonalt	Nasjonalt miljøprogram 2023-2026
Regionalt	Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms og Finnmark 2019-2022
Kommunalt	SMIL-strategi for Tromsø kommune 2023-2027
Lovverk	Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket
Rundskriv til lovverk	Kommentarer til regelverket

2. Miljøtemaer

2.1. Kulturlandskap

En utfordring i kommunen er at det er færre dyr på beite, en nedgang som har vært tydelig merkbar de seneste 50–100 årene. Færre beitedyr, både på inn- og utmark, gir økt gjengroing. Områder som tidligere har vært viktige og ettertraktede kulturlandskap, er nå i ferd med å forsvinne. Dette er en kjent situasjon over hele landet. Gradvis vil det vokse frem småkratt og etter hvert skog, dermed vil det luftige landskapet vi mennesker liker å se på og være i, endre seg. Siden områdene har vært ettertraktede reisemål i kommunen, er kulturlandskapet et gode for turistnæringen. Samtidig er det et annet aspekt som er desto viktigere; kulturlandskap er ofte habitatet til flere arter. I åpne områder i lavlandet er så mange som 720 arter karakterisert som sterkt truet, mens 1460 arter er sårbare eller nær truet. Kulturlandskapet rommer hele 24 % av disse. Det er i tillegg bekymringsfullt at rødlista for truede arter peker på en klar negativ utvikling. Eksempelvis viste rødlista fra 2015 at det var 552 arter som ble vurdert som kritisk eller sterkt truer, og 1073 som sårbare eller nær truet. Tallene går i gal retning, noe som gjør det ekstra prekært å bevare kulturlandskapet vi har i kommunen.

Det kan gis SMIL-tilskudd til skjøtsel av trua naturtyper. Istandsetting av de utvalgte naturtypene slåttemark, slåttemyr, kystlynghei og naturbeitemark er eksempler på kulturlandskap som går under ordningen. For å ivareta dem, er det nødvendig med rydding, slått eller beite.

I [artsdatabankens økologiske grunnkart](#) er det i Tromsø kommune registrert flere av de nevnte naturtypene. Noen eksempler er slåttemarker på Småsletta, Fløytebukta, Gunnarheimen og Vasstrand på Kvaløya. På Brensholmen, Austein, Tisnes, Buvik, og

Fløytebukta på Kvaløya, er det flere steder registrert naturbeitemark. Denne typen er også registrert i Oldervikdalen og ved Brattfjell på fastlandet. Fra Eidkjosen til Håkøybotn er det mange avgrensede plasser med slåttemyr ovenfor bilveien. Kystlynghei er også å finne, som eksempelvis på Hillesøya og i Buvika.

Her er bare noen steder nevnt. Om man vil ha oversikt over flere, kan de finnes i det økologiske grunnkartet. Samtidig kan det også være steder med denne naturtypen som så langt ikke er kartlagt.

Strategi

Kommunen ønsker å prioritere tiltak som åpner opp og restaurerer gamle slåtte- og beitemarker. Et godt tiltak er for eksempel konsentrert beite ved bruk av no-fence teknologi. Det må være knyttet tydelige samfunns-, kultur- eller naturverdier til området som skal åpnes opp. Eksempel kan være at det er i områder med betydelig interesse for allmenn ferdsel, områder med kulturminner og/eller naturverdier som trues av gjengroingen.

Figur 1. Bildet viser opprydding etter felling av sitkagran på Lauklinesøya i Kattfjord. Rester av kvisting brennes, og geit brukes for å ta ettervekst og åpne i krattskog.

2.2. Fremmede arter og biologisk mangfold

Samtidig som vi mister viktige hjemmehørende arter, er det også en utfordring at fremmede arter etablerer seg i vår natur, ofte spredt fra kulturmark. Selv om noen fremmedarter kan leve side om side med de som hører til, er mange en trussel mot det biologiske mangfoldet. I noen tilfeller kan dette gi økonomisk tap og landskapsmessige utfordringer. På enkelte steder har vi sett at de har tatt over store områder hvor det tidligere har vært mange ulike hjemmehørende arter. Å fjerne fremmede skadelige arter i jordbrukets kulturlandskap, er et tiltak som kan ivareta og øke det biologiske mangfoldet.

I Tromsø kommune er det spesielt tromsøpalmen som har vært i søkelyset. Imidlertid er det mange andre arter som også har vist seg å være problematisk og raskspredende. Her nevnes blant annet kjempebjørnekjeks, lupin, kjempespringfrø, tromsøsvinblom og slirekne-arter. Samtlige av ovennevnte har stort spredningspotensial og er krevende, men mulig å fjerne.

Den arten som krever mest arbeid å fjerne, men som gir en langvarig og synlig effekt, er nedfelling av sitkagran langs kysten. Grana vokser i tette plantefelt og vokser også tett der den har spredt seg. Kvistene ligger nært bakken, noe som gjør den vanskelig å fjerne og gir dårlige vekstvilkår for andre plantearter på skogbunnen. Det argumenteres for at sitkagrana tar opp mer CO₂ enn granartene som hører hjemme her, men sitkagrana gir sur jord og dårlig vekst. I tillegg reflekteres ikke sollyset i særlig grad. Gran forekommer uansett ikke naturlig langs kysten av Troms, selv om det finnes ellers i landet. Godt skjøttet skog av sitka- og lutzgran på rett plass kan være en ressurs, men ofte er våre forekomster dårlig stelt, og det foregår en kontinuerlig frøspredning til arealene rundt. Over tid vil det bli et problem.

Strategi

Det særpregede naturmangfoldet i Tromsø kommune trues av fremmede arter. I de bynære områdene er det spesielt tromsøpalmen som etablerer seg på innmark som ligger brakk. På yttersida er det plantet gran, til stor del utenlandsk sitka- og lutz-gran, som ikke er naturlig i området og som i dag er nesten uten økonomisk verdi. Slike forekomster kan true artsmangfoldet, og er et fremmet element i både kultur- og naturlandskapet. Etersom fjerning av fremmede arter er konkrete tiltak med god effekt for både artsmangfold og kulturlandskapsbildet, vil kommunen prioritere søknader som planlegger dette.

Figur 2. Bildet viser utskipning av ryddet sitkatømmer på Lauklinesøya i Kattfjord.

2.3. Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminner er alle spor etter menneskelig aktivitet i det fysiske miljøet. Plasser som har vært arnested for historiske hendelser, tro eller tradisjon, ligger også i begrepet. Kulturmiljøer er områder hvor kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng, [jf. § 2 kulturminneloven](#). Det kan gis tilskudd til både kulturminner og kulturmiljø, inkludert verneverdige bygninger. Tilskuddet kan dekke skjøtsel, vedlikehold og istandsetting etter kulturminnefaglige retningslinjer.

Fredete bygninger omfattes ikke av ordninga. Det kan imidlertid søkes midler til å utføre engangstiltak, som for eksempel å rydde frem beiter, eller å gjerde inn automatisk fredete kulturminner i forbindelse med søknad om RMP-tilskudd til skjøtsel av automatisk fredete kulturminner.

Noen eksempler på kulturminner i jordbrukslandskap er:

Ikke-fredete kulturminner

- Alle slags bygninger på gårdstun og i inn og utmark, for eksempel bolighus, driftsbygninger, sommerfjøs, naust, møller osv.
- Steingjerder, elveforbygninger, veger, tjæremiler med mer.

Automatisk fredete kulturminner i henhold til kulturminneloven

- Alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet. Andre kulturminner fra før 1537 er automatisk fredet. Bygninger fra før 1650 er erklært fredet.

Eksempler på automatisk fredete kulturminner

- Gammetufter, gårdshauger, gravrøyser, gravfelt, bergkunst steinaldertufter med mer.

SMIL-forskriften gjelder også for skjøtsel av vegetasjon på og rundt kulturminner og kulturmiljøer. Utover det, omfatter det også vedlikehold, istandsetting, bevaring og planlagt bruk av kulturminner og kulturmiljøer. Herunder er også verneverdige bygninger inkludert.

Strategi

Det er av interesse å vedlikeholde de tradisjonelle bygningene i kulturlandskapet. Mange av disse er i bruk, og det er også knyttet bruksinteresser til dem. Kommunen ønsker å prioritere eldre bygninger der det forekommer objektive vurderinger av kulturverdi – for eksempel SEFRAK-registrerte bygninger, verneverdige bygninger og bygninger som tas opp i kommunens kulturminneplan. Det kan også gis tilskudd til bygningsdetaljer som utføres i tradisjonell teknikk, men det må dokumenteres at dette er utført av fagfolk med kompetanse på tradisjonelt bygghåndverk. Kommunen ønsker også å vektlegge «glemte»

kulturminner i det tradisjonelle kulturlandskapet, som steingjerder, steinsatte bekker, sommerfjøs, og veier knyttet til gammel drift.

Målet er å ivareta bygninger og anleggets kulturhistoriske verdi ved at kulturminnet settes i stand etter antikvariske prinsipper, i tråd med faglige råd fra regional kulturminneforvaltning.

Figur 3. Bildet viser et restaurert naust i Jøvik. Naustet står ved siden av et restaurert verkstedbygg, og knytter eksisterende gårdsmiljø til den gamle fiskerbonde-drifta. Naustet brukes til å oppbevare nordlandsbåt og tradisjonelle redskaper.

2.4. Friluftsliv og tilgjengelighet

Det er viktig for kommunen at innbyggerne kan nyte godt av kulturlandskapet, at det er lett å komme seg fram, og at det er tilrettelagt for bruk uten at det medfører slitasje eller skade. Som tidligere skrevet, er kulturlandskapet noe vi ønsker å bevare. Utover å endre det biologiske mangfoldet, gir gjengrodde kulturlandskap også dårligere fremkommelighet. Tromsø kommune vil at befolkningen skal ha mulighet å bruke hele kommunen aktivt, derfor bør det forebygges at steder som er, eller har vært, fine turområder gror igjen.

Dersom man ønsker å stimulere til tiltak som legger til rette og øker muligheten for rekreasjon og friluftsliv i jordbrukets kulturlandskap, kan det søkes om SMIL-midler. Imidlertid bør man være varsom om tiltaket fører til økt motorferdsel. Et eksempel som kan resultere i det, er om man satser hardt på parkeringsområder. Sammenhengende sti- og turveinett i tilknytning til veier i landskapet, viktige linjedrag i landskapet og lettere adkomst til utmark og strandsoner, går under søkekriteriene.

Det bør også vises varsomhet om det er natur- eller kulturminneverdier i området det planlegges for.

SMIL-tilskudd kan gis for tiltak av følgende type

- Etablering, rydding og vedlikehold av stier og turveier i jordbruksområder.
- Sikre tilgjengelighet til kulturminner og kulturmiljøer for allmennheten, om det er ønskelig.
- Investering i adkomst, porter, gjerdeklyver og annen tilrettelegging.
- Merking av ferdselsårer og utarbeidelse av enkel informasjon.
- Tilskuddet kan også inkludere kompensasjon for vesentlig ulempe forbundet med allmenn ferdsel, for eksempel tap av avling.

Som skrevet, kan det gis tilskudd til vedlikehold av ferdselsårer i jordbruksområder, men dette kommer med noen forbehold: Det bør eksempelvis i prinsippet ikke innebære turveier og stier i skog og mark som ikke har spor av landbruksaktivitet. Om denne typen veier må gå via skog- og utmarksområder for å gi gunstige helhetsløsninger, kan det være nødvendig at også veier og stier i utmark inkluderes i tilskuddsberettiget tiltak.

Strategi

Kommunen ønsker å prioritere tiltak som tilrettelegger for allmenhetens tilgang på kulturlandskap og kulturminner. Både bynære tiltak med mange besøkende, og tiltak i distriktet som ivaretar lokal identitet og gir økt trivsel, prioriteres. Tiltak for tilrettelegging for allmenheten kan med fordel sees i samband med andre SMIL-tiltak i området, som restaurering av kulturlandskapet og kulturminner.

Figur 4. Bildet viser tilrettelegging for allmenheten ved Kaldslettstien i bynært kulturlandskap. Det har blitt innvilget SMIL-midler for å utarbeide en skjøtselsplan for området.

2.5. Forurensningstiltak

Det kan også søkes om midler til tiltak som fører til mindre forurensning, eller lavere risiko for forurensning, fra jordbruket. Det er viktig å merke seg at tiltakene ikke må komme i konflikt med vesentlige naturverdier, kulturminner eller reindriftsinteresser. For å få best mulig kvalitet på planer og gjennomføringen av tiltak, kan det være lurt å ta kontakt med ulike kompetansemiljøer. Landbruks- og miljøforvaltningen i kommunen kan være et bra sted å starte. Målet med tiltakene er å:

- Sikre godt vannmiljø i jordbrukspåvirkede vannforekomster.
- Redusere utslipp av ammoniakk fra jordbruket.
- Redusere utslipp av klimagasser fra jordbruket.
- Redusere helse- og miljørisikoer ved bruk av plantevernmidler i jordbruket.

En mer utfyllende beskrivelse av forurensningstiltak i landbruket kan finnes på lanbruksdirektoratets hjemmeside i skrevet «[Kommentarer til regelverket](#)».

Et annet stort problem er nedfalte gjerder som kan skade beitedyr, vilt og turgåere. Det er i utgangspunktet grunneiers ansvar å vedlikeholde og rydde bort gjerder som ikke lengre er i bruk. Unntaket er om det er gamle gjerder i utmarka som eier selv ikke har satt opp eller brukt. Disse er det mulig å få dekket inntil 70 % av kostnadene for å få fjernet.

Strategi

Tromsø kommunen har i utgangspunktet små problemer med avrenning til vann, men et mulig tiltak er etablering av kantvegetasjon. Et annet mulig tiltak for å minske risikoen for forurensing og utslipp til luft er overdekking av gjødsellager. Gamle gjerder som ligger til forfall er et problem, og fjerning av dem er prioritert. Det må vurderes individuelt om det kan gis tilskudd til fjerning. Tromsø kommunen har et eget prosjekt angående fjerning av gammel piggtråd i utmarka, der det gis tilskudd per fjernet løpemeter, eller at kommunen selv går inn og rydder etter tillatelse fra grunneier. Kommunen er positiv til fjerning av alle typer forfalne gjerder, men det må avklares hvilke tiltak som er tilskuddsberettiget og hvilke som er grunneiers eget ansvar.

3. Søknad, dokumentasjon og utbetaling

I forskrift om tilskudd til SMIL § 6, står det beskrevet hvilke formelle krav det er til søknadsbrev og dokumentasjon. Det er opp til kommunene å sette søknadsfristen. Landbruksdirektoratet har utarbeidet et søknadsskjema som skal fylles ut og sendes inn digitalt med innlogging via ID-porten/Altinn. Etter at søknaden er fylt ut, sendes den automatisk til kommunen søker har oppgitt at hoveddelen av tiltaket ligger i. Søknadsskjemaet kan finnes [her](#).

3.1. Søknadens innhold og dokumentasjon

Den som søker på SMIL-tilskudd må legge ved en plan der miljøtiltaket beskrives og kartfestes, samt redegjør for hensikten og målet for tiltaket/prosjektet.

I det digitale søknadsskjemaet er det flere felt som søkeren systematisk må gå igjennom og fylle ut. Minimumskravet til søknaden er at den skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket med forventet resultat:
 - Hva som skal gjøres.
 - Beskrivelse av området og tilstanden til arealet/bygningen el.
 - Hvor tiltaket skal gjennomføres.
 - Beskriv omfanget av og formålet med tiltaket.
 - Hvordan tiltaket skal gjennomføres (arbeidsmetode, materialer, etc.).
 - Hvem som skal utføre tiltaket.
 - Begrunnelse for hvordan dette miljøtiltaket vil fremme natur- og kulturminneverdien i jordbrukets kulturlandskap/og eller redusere forurensning.
- Fremdriftsplan som beskriver oppstart og når tiltaket skal avsluttes.
- Kostnadsoverslag.
- Finansieringsplan, som omfatter opplysninger om hvordan tiltaket skal finansieres, og om det er søkt eller mottatt andre midler til samme tiltak.

For saksbehandlerne er det viktig at søknaden inneholder informasjon om øvrige miljømessige forhold og nødvendige tekniske planer med videre forklaring.

Opplysninger angående overnevnte det kan være aktuelt å legge ved søknaden:

- Kart som viser hvor tiltaket skal gjennomføres.
- Fotografier/tegninger, som viser arealer, bygninger, bygningsmiljøer og/eller objekter som det søkes tilskudd til, før tiltaket settes i gang.

- For bygninger- kostnadsoverslag fra bygningskyndige, beskrivelse av bygning og eventuelle bygningsskade, nåværende og framtidig bruk, samt eventuell omtale av verneverdi.
- For hydrotekniske tiltak- kostnadsoverslag fra entreprenør og beskrivelse av dagens tilstand, informasjon om tidligere arbeid.
- I reindriftsområder- oversiktskart som viser reindriftens arealbruk i området.
- Skriftlig godkjenning/avtale fra landbrukseiendommens eier dersom det er en annen enn søker.
- Skriftlig avtale om gjennomføring av fellestiltak.
- Skriftlig godkjenning fra berørte naboer før igangsetting av tiltak.

Etter at tiltaket er ferdig skal det sendes inn dokumentasjon på at det er gjennomført i henhold til vilkår gitt i vedtaksbrev.

3.2. Utbetaling

For å få utbetalt tilskudd, må tilskuddsmottaker sende en skriftlig anmodning til kommunen. Anmodningen skal sendes digitalt med innlogging via ID-porten/Altinn. Det digitale skjemaet for utbetalingsanmodning finner du [her](#).

Etter at feltene i skjemaet er systematisk fylt inn, skal Landbruksdirektoratets rapporteringsskjema legges ved utbetalingsanmodning for del- og sluttbetaling. Du kan finne nærmere veiledning for utfylling av skjema [her](#). Hvis det oppstår noen problemer eller uklarheter, kan du kontakte landbruksforvaltninga i kommunen.

3.3. Godkjent sluttregnskap

I likhet med det digitale søknadsskjemaet, har også sluttrapporteringen noen minimumskrav. Disse er:

- Beskrivelse av resultatet og hvordan tiltaket er gjennomført, samt beskrivelse av eventuelle avvik fra det som ble opplyst i søknad og krav i vedtaksbrev.
- Regnskap for tiltaket, inkludert inntekter og utgifter. Opplysninger om medfinansiering fra andre kilder skal oppgis. Regnskapet skal føres slik at det kan sammenlignes med det kostnadsoverslaget og finansieringsplanen som lå til grunn i søknaden.

3.4. Søknadsfrist

Søknadsfristen vil bli oppdatert årlig på kommunens hjemmeside. Søknadene blir vurdert og prioritert etter kommunens strategi. Er det fremdeles midler igjen etter tildelingen, vil søknader behandles fortløpende så lenge midlene rekker. Søknader som kommer inn etter at det er tomt for midler, behandles i første søknadsrunde neste år.

4. Prioriteringstabell med tiltakssats

Tabellen gir en oversikt over hvordan Tromsø kommune vil prioritere SMIL-søknadene, en kategorisering av hovedtype tiltak, eksempel på tiltak og hvor stor prosent som maksimalt dekkes etter tiltakstype. Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter av alle typer kan innvilges tilskudd på inntil 100%. Om tiltaket det søkes tilskudd for ikke står i tabellen, er det fremdeles mulig å få det innvilget. Tabellen er kun en satt prioriteringsrekkefølge for Tromsø kommune. Prioriteringen vil inngå som del av en helhetsvurdering, og rekkefølgen kan fravikes om tiltakets kvalitet eller andre faktorer tilsier det. Dette skal komme frem i kommunens vurdering av tiltaket.

Prioriteringer	Miljøtiltak	Eksempel på tiltak og tilskuddsats
1	Kulturlandskapstiltak: biologisk mangfold	<ul style="list-style-type: none"> Tiltak for å ivareta og fremme trua natur, utvalgte naturtyper og prioriterte arter: 100 % Fjerning av fremmede skadelige arter for å fremme kulturlandskapet og/eller biologisk mangfold: 70 – 100 % Rydding og restaurering av gamle beitemarker der det foreligger direkte kultur- og/eller naturverdier: 70 – 100 %
2	Forurensningstiltak	<ul style="list-style-type: none"> Reduksjon av utslipp til vann og luft, f.eks. etablering av kantvegetasjon og toppdekke til gjødsellager: 70 % Fjerning av forfalte gjerder i utmark: 70 %
3	Kulturlandskapstiltak: Friluftsliv og tilgjengelighet	Etablering, utbedring, rydding og vedlikehold av stier og turveier i jordbruksområder. Tilskudd kan gis til investering i adkomst, porter, gjerdeklyver og annen tilrettelegging: 70 %
4	Kulturlandskapstiltak: kulturminner og kulturmiljøer	Skjøtsel, vedlikehold og istandsetting av: verneverdige bygninger* eller gårdstun, boplasser, hustufter, ruiner gravhauger, rydningsrøyser, tre- og steingjerder, gamle veifar, stier, veimerker, klopper, tre- og steinbruer, fløtningsdammer, bygdeborger og varder: 70 %

*Ved større renoveringer av eldre verneverdige bygg, kan det gis tilskudd til elementer i bygget som oppfyller forutsetningene i ordninga, for eksempel at det velges vinduer, takbelegg eller panel av opprinnelig type.

5. Andre tilskudd

Om SMIL-ordninga ikke passer tenkt prosjekt, er det også andre tilskudd det kan søkes på. Under kommer en oversikt over noen som kan være aktuelle:

- [Regionalt miljøtilskudd i jordbruket \(RMP\)](#)
- [Tilskudd til tiltak i beiteområder](#)
- [Tilskudd til drenering av jordbruksjord](#)
- [Støtteordninger gjennom Innovasjon Norge](#)
- [Støtteordninger gjennom Enova](#)
- [Redningsplanken](#)
- [Tilskudd til samiske kulturminner](#)
- [Diverse tilskuddsordninger hos Riksantikvaren](#)